

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XLVIII. Quæ, & qualis sit gratiæ & Liberi arbitrij cooperatio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

3. Frustra erunt præcepta, monita. &c.

4. Omnis diligentia erit tollenda; ac in solam fidem incumbendum: cætera cessandum esset.

Dico Ad I. Liberum arb. nec est carneum, nec lapideum; sed vis media & naturalis, quæ formam vtriusque potest induere. Ita *Aug. l. de spir. & lit. c. 33.*

Ad II. Cor mundum creari est cor mundari.

Ad III. Litera agit de prima creatione: Dein & de iustificatione capitur: Ipse enim iustificat nos.

Ad IV. *Venit* sic ut possit non venire: *Venit* autem sequens vocantem non coactè.

Ad V. Cum non sumus sufficientes, ergo aliquid possumus.

Ad VI. Operatur omnia; sed non sine nobis cooperantibus.

Ad VII. Neque excitat, nec iuuat Velle nostrum sine nobis: vnde ait: *salutem vestram operamini.*

Ad VIII. Semen non est gratia Dei necessitas ad operandum, ut vult Caluinus; sed charitas infusa, ait *S. Hieron. l. 2. contra Iovin.*

Ad IX. Id probat, peccatorem sine gratia reuiuiscere non posse: at non probat, peccatorem non posse, præueniente gratiâ excitatum, cooperari suo resuscitatori.

QVÆSTIO XLVIII.

Qua, & qualis sit Cooperatio Gratia, & Liberi arbitrij?

Orthodoxæ hinc doctrinæ syno-

psin reddere pretium erit.

I. Processus renouationis Christi-
anæ est septigradus.

1. Homo gratiâ destitutus iacet.

2. Vocatione Dei interna excitatur.

3. Huic assentiens eligit pœnitentiam.

4. Opera facit pœnitentiæ.

5. Sic disposito gratia iustificationis infunditur.

6. Iustificatus statuit opera iustificationis exercere,

7. Exercet ipsa.

II. Homo ante omnem gratiam pollet libero arb. ad Naturalia, Moraliam, & Supernaturalia; teste *S. Aug. l. de Spir. & lit. c. 33.* Quia lib. arb. non potest Dari, Tolliue per gratiam, aut peccatum: Nam libero arb. possumus bene malèue uti; at gratiæ donis nemo malè; peccato nullus bene uti potest. *Id tolli potest*; quia gratia perficit naturam peccatum debilitat, non extinguit eam.

2. Habet igitur ante gratiam hominem *Potentiam remotam* & imperfectam ad opera pietatis. *Aug. l. de prædest. c. 1. Potest habere fidem, & caritatem naturam est hominum.*

3. Atque idcirco nihil ex se facere ad salutem potest. Ita *Aug. li. 1. Retract. c. 22. In potestate hominis est, mutare se melius voluntatem; sed ea potestas nulla est, nisi detur à Deo; ut scriptum: Dedit eis potestatem filios Dei fieri.*

KEMNITIVS. Homo habet vires, Aut ab-
quas; ergo poterit aliquid sine Deo, contra
Ioan. 5. Sine me nihil potestis: Aut nullas; ergo
extinctum est lib. arb. & cooperari gratiæ ne-

At ex dictis patet de Potentia Remota.

II. Gratia Excitans interna necessario præit conuersionem; & Adiuuans nõ sufficit per prædicationem Euangelij, lectionem. &c. Vt Lutherocaluinistæ contendunt.

1. Quia Ioan. 6. *Nemo venire potest ad me, nisi Pater meus traxerit eum*, gratia Excitante.

2. Sic *Con. Arausic. can. 7. & Trid. sess. 6. c. 5. & 6. S. Patres.*

3. Ratio. Quia Adiuuans gratia requiritur ad exercitium actus: Excitans ad specificationem.

LYTHERO-CALVINISTÆ INSTANT. Si semper requiritur Excitatio præueniens; 1. Equi conuertuntur aliqui in momento? 2. Non erit in potestate hominis sua conuersio; sicut nec excitatio. 3. Fidem habentes per eam orare possunt; ideo non egent excitante. 4. Aug. 1. de Spir. & lit. c. 34. *Visorum suasio- nis agit Deus, ut velimus, & credamus; siue extrinsecus per euangelicas exhortationes, siue intrinsecus, ubi nemo habet in potestate, quod ei in mentem veniat.*

Dico AD I. Conuersio accepta pro actu consentientis vocationi, semper est momentanea; sumpta pro toto opere vocationis, deliberationis, assensionis, eget tempore, nec longo.

AD II. Augustino, *lib. de Spir. & lit. c. 31.* id est in potestate, quod ad est, cum volumus; & abest, cum nolimus: ut fides, conuersio, gratia præueniens.

AD III. Fides est in peccatore, sed mortua; eget excitante gratia.

AD IV. Excitantis est, proponere obiectum menti congruum: & hoc factum est si fiat ext. insecus: teste ibi S. Augustino; qui tamen non negat internam Dei suasionem.

V. Gratia Excitans datur homini sine meritis præcedentibus, aut præparatione vlla: sed non datur sine actione hominis; etsi detur sine cooperatione lib. arbitrij. Quia Excitans dat initium bonæ cogitationis & desiderij; at hæc sunt hominis, si repentina; fin' & motus secundi sunt, tum sunt liberi arbitrij.

VI. Ad Assentiendum gratiæ Excitanti necessaria est gratia Adiuuans. *Trid. sess. 6. c. 5. Aug. Enchir. c. 32.*

2. Neutra tamen necessitat voluntatem. Nam gratia Sufficiens reij: potest: Efficax, ex hypothesi non potest; at absolute potest repudiari. Quia ea est suasio, que non determinat voluntatem, sed inclinatur per modum proponentis obiectum; sed sic, ut aptum esse homini scit Deus.

3. Adiuuans verò consistit in Directione hominis; in Protectione: in Cooperatione intrinseca. In hisce vocatus homo liberè mouetur in Deum ac sponte; quia potest vocationem recipere & reicere: quod non est necessario moueri; ut quidam exponunt *Conc. Trid. sess. 6. c. 5. can. 4. Vide Bell. lib. 6. c. 15.*

VII. Conuersio hominis, aut Opus pium quodlibet, quæ Opus, est arbitrij cum auxilio generali; quæ pium est gratiæ; quæ opus pium, est ab utroq; simul. Proinde ad reliqua Conuersionis opera ext. seu interna, non requiritur Nova Gratia; sed continuatio datæ Efficacis, ut ad quam indubiè cætera opera consequuntur.

VIII. Habitus gratiæ Iustificantis à solo Deo infunditur; nõ tamen sine præuia dispositione nostra, Quia, cum

k non

nōn educatur è potentia materiæ, exercere, cum vult, cum Gratia Ad-
creari debet: quod solius est Dei. Aug. iuuante; noua excitante nil opus ordi-
in Psal. 118. *Quis facit in homine iustitia- nariè, nam in arduis planè opus spe-*
am, nisi qui iustificat impium? Homo ius- ciali est.
tus autem potest acceptam iustitiam

III. DE IUSTIFICATIONE.

De hac quinque: 1. De Iustificationis quidditate: 2. De
Iustitia Inherente. 3. De Naturalis iustitia Qualitate
4. Operibus: 5. Et Meritis.

QVÆSTIO XLIX.

Quid est Quotuplex est Iusti-
ficatio?

IUSTIFICATIO est trāslatio hominis à
statu peccati, ad statum gratiæ. Vel, Nō
est sola peccatorum remissio; sed & Sanctifi-
catio seu Renouatio interioris hominis, per
voluntariam susceptionem gratiæ. & dono-
rum. Vnde bipartita est; Remissio pe-
& Infusio gratiæ: Estque duplex: Prima
habitualis, ex impio faciens iustum: Se-
cunda actualis, ex iusto iustiore. Ita
S. Aug. Con. 26. in Psal. 118. De hac hinc.

II. Acceptio Iustificationis in Scri-
ptura est quadruplex: vt significet
1. Declarare iustum: vt Prou. 7. *Deus*
iustificat impium, & condemnat iustum.
Hanc propriam solam esse contem-
dunt Luthero-calvinistæ.

2. Præcipere Lege iustitiam: Psal. 119.
Iustificationes tuas custodiam.

3. Acquirere iustitiam: vt Rom. 4.
Iustificati gratis;

4. Augere iustitiam. Eccl. 18. *Non*
uere caris usque ad mortem iustificari.

III. Iustificationis causa est quadru-
plex: Finis, Efficiens, Materia, For-
ma.

Finalis, 1. *Principalis*, Deus: 2. *Minus principalis*, Gloria Christi, & ho-
minum beatitudo.
Efficiens, 1. *Primaria*, Misericordia Dei: 2. *Meritoria*, ex condigno
Christi passio: 3. *Instrumentalis*, coniuncta Christi Humi-
nitas: 4. *Separata*, est Scriptura.
Materialis, 1. *Subiectiua* est Anima humana: 2. *Dispositiua*, Voluntas.
Formalis, 1. *Intrinseca* est habitus gratiæ: 2. *Extrinseca*, vel, *Exemplaris*
est Christi iustitia: 3. *Formalis in actu*, sunt opera bona.

QVÆ